

Yhdenvertaisuussuunnitelma 2020–2022

Hyväksytty liittokokouksessa 9.11.2019

SUOMEN LUKIOLAISTEN LIITON YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMA 2020–2022

- Esitys Suomen Lukiolaisten Liiton XXXV liittokokoukselle -

JOHDANTO

”Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.”

Yhdenvertaisuuslaki, luku 3, 8 §

Suomen Lukiolaisten Liitossa toimimisen tulee olla jokaiselle tasa-arvoista riippumatta toimijan lähtökohdista. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat järjestölle itseisarvoja, joiden tulee näkyä kaikessa toiminnassa, ja niiden toteutumista on seurattava ja kehitettävä jatkuvasti. Yhdenvertaisuussuunnitelma on muistutus tarpeesta ja tahtotilasta kehittyä ja miettiä, miten voisimme olla vielä parempia.

Asiakirja koskettaa liiton jokaista vapaaehtoista, luottamushenkilöä ja toimihenkilöä. Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on antaa puitteet sille, kuinka toimia ja olla järjestön sisällä. Asiakirja on luotu sovellettavaksi sekä keskusjärjestön että jokaisen piiri- ja jäsenjärjestön toiminnassa.

Yhdenvertaisuussuunnitelma on voimassa kolme vuotta kerrallaan. Asiakirja päivitetään seuraavan kerran liittokokouksessa 2022.

TAPAHTUMAT

Yleiskuvaus nykytilanteesta:

Liitto järjestää vuosittain 11 suurempaa koulutustapahtumaa, joille ovat tervetulleita kaikki lukiolaiset. Esteettömyyden huomioimisessa näissä tapahtumissa on parannettavaa. Tapahtumat ovat itsessään edullisia, mutta majoitus kustantaa muutamista kympeistä reiluun sataan euroon. Tapahtumapaikoista päätettäessä on huomioitu aikaisempien vuosien paikkakunnat ja tätä kautta maantieteellinen kattavuus vuosien saatossa. Jokaisen mukavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi kaikki tapahtumat ovat alkoholittomia. Tapahtumapalautteet otetaan huomioon seuraavaa tapahtumaa järjestettäessä.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET
<p>Jokainen lukiolainen kokee olevansa tervetullut liiton tapahtumiin.</p> <p>Osallistujat voivat ilmaista itseään, esimerkiksi sukupuoli-identiteettiään haluamallaan tavalla ilman pelkoa syrjityksi tulemisesta.</p> <p>Osallistuminen liiton tapahtumiin on mahdollista lukiolaisen mistään ominaisuuksista tai lähtökohdista riippumatta.</p> <p>Liiton tapahtumat ovat esteettömiä.</p>	<p>Liitto kannustaa jäsenistöään toimimaan tasavertaisesti kaikkia kohtaan.</p> <p>Kaikissa tapahtumajärjestelyissä otetaan huomioon, ihmisten moninaisuus ja jokaisen itsemäärittelyoikeus.</p> <p>Tarkastellaan mahdollisuutta saada tapahtuma alennettuun hintaan toimijain taustan huomioiden.</p> <p>Tapahtumia järjestetään maantieteellisesti kattavasti hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä.</p> <p>Tapahtumapaikkakuntia suunniteltaessa valitaan paikkakunnat tapahtuman kokoon ja luonteeseen sopiviksi.</p> <p>Selvitetään mahdollisuutta antaa tapahtumastipendejä niitä eniten tarvitseville, jotta mahdollisimman moni voisi osallistua liiton tapahtumiin taloudellisesta tilanteesta riippumatta.</p> <p>Tapahtumapaikoista ja tapahtuman sisällöstä päätettäessä otetaan huomioon esteettömyys.</p> <p>Tapahtumapaikkojen esteettömyydestä tiedotetaan tapahtumaviestinnässä.</p>

<p>Kohdatessaan häirintää tai kiusaamista tapahtuman osallistuja tietää, kenelle voi siitä kertoa, myös anonymisti, ja tilanteeseen puututaan.</p>	<p>Nimetään henkilöt, joihin voi olla yhteydessä esteettömyysasioista ja kerrotaan heistä osallistujille.</p> <p>Laitetaan tapahtumailmoittautumislomakkeisiin kohta, jossa voi ilmoittaa tarvitsemistaan erityisjärjestelyistä.</p> <p>Liitto takaa tarvittaessa henkilökohtaiselle avustajalle ilmaisen osallistumisen tapahtumalle.</p> <p>Yhdenvertaisuuden toteutuminen piirin tapahtumissa on yksi tulostavoitepalautusten saamisen kriteeri.</p> <p>Luodaan liiton ja piirien sekä jäsenjärjestöjen käyttöön yhdenvertaisuus-checklist, josta tapahtuman järjestäjä voi tarkistaa, että yhdenvertaisuusasiat on otettu huomioon.</p> <p>Luodaan yhdenvertaisuus-checklististä lomake, jonka piirit ja jäsenjärjestöt täyttävät tapahtuman jälkeen.</p> <p>Nimetään jokaiselle tapahtumalle häirintäyhdyshenkilöt, joihin tapahtuman osallistajat voivat olla tarpeen tullen yhteydessä ja kerrotaan heistä osallistujille.</p> <p>Tapahtumien palautelomakkeet voi halutessaan antaa täysin anonymina.</p>
--	---

VAALIT

Yleiskuvaus nykytilanteesta:

Liiton vaalikulttuuri on kehittynyt viime vuosina hyvään suuntaan. Vaaleille on viime vuosina nimetty joka syksy yhdenvertaisuustarkkailijat, joihin voi ottaa yhteyttä vaaleihin liittyvissä rikkomuksissa.

Varsinkin keskusliiton luottamushenkilöiden sukupuolijakauma kautta liiton historian on ollut erittäin epätasainen. Liiton 34-vuotisessa historiassa 33 puheenjohtajasta vain 7 on ollut naisia, ja liittohallitusten kokoonpainot kautta aikain ovat olleet muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta miesvaltaisia. Liiton historiassa ei ole yhtäkään vain naisista koostuvaa puheenjohtajistoa. Piiritoiminnassa ja piirien johdossa sukupuolijakauma on selkeästi tasaisempi, mutta useammin naisvaltainen kuin miesvaltainen.

Keskusliiton luottamustehtäviin hakevien henkilöiden vaikuttamistaustat liitossa ovat nykyään kirjavampia kuin ennen, eli tiettyjä stereotyyppioita on onnistuttu rikkomaan.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Jokainen liiton jäsen kokee, että hän voi tavoitella luottamustehtäviä asettumalla ehdolle vaaleissa taustastaan riippumatta.	Toimijoita kannustetaan asettumaan ehdolle vaaleissa mistään henkilökohtaisista ominaisuuksista tai järjestöhistoriastaan riippumatta.
Vaalikulttuuri on yhdenvertainen ja tasa-arvoinen ja mahdollistaa jokaisen halukkaan ehdokkuuden.	Yhdenvertaisuustarkkailijat seuraavat tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja hyvien tapojen toteutumista vaalisyksynä niin liiton kuin piirien vaaleissa ja heille voi ilmoittaa rikkomuksista.
Ehdokkuus ei vaadi kohtuuttomasti rahallista tai ajallista panostusta.	Vaalikampanjointi on vapaata niissä rajoissa joissa ehdokas ei omalla kampanjoinnillaan loukkaa toisen vapautta kampanjoida.
Demokratia toteutuu täysin henkilövalinnoissa.	Tarjotaan liiton tai piirien johtotehtäviin hakeville maksuton koulutustapahtuma. Liitto tukee liiton johtotehtäviin hakevia keskeisiin vaalipaneeleihin ja -tilaisuuksiin osallistumisen kustannuksiin. Henkilövalinnat suoritetaan aina äänestyksellä, kun ehdokkaita on enemmän kuin valittavia henkilöitä.

	<p>Henkilövalinnoissa ei käytetä vaalivaliokuntaa tai muuten neuvotella vaalin tulosta.</p> <p>Liitossa ei hyväksytä minkään asteista ryhmäkuria, joka ilmenisi esimerkiksi piirijärjestöjen tai opiskelijakuntien äänestyskäytännöissä tai puoluepoliittisena järjestäytymisenä.</p> <p>Liittohallitus sekä piirien puheenjohtajistot eivät ota kantaa piirien henkilövalintoihin.</p> <p>Liittohallitus ei ota kantaa liittohallitusvaaliin.</p> <p>Toimihenkilöt ja istuva puheenjohtajisto eivät ota henkilövalintoihin kantaa.</p>
--	---

VIESTINTÄ

Yleiskuvaus nykytilanteesta:

Liiton nettisivujen ja muun viestintämateriaalin helppolukuisuutta on tarkasteltu ja sen pohjalta on ryhdytty toimiin.

Kieliversiot ovat tarjolla suomen lisäksi myös englanniksi, ruotsiksi sekä pohjoissaameksi.

Liitolla on useita kuvapankkeja, joista viimeisimmät on kuvattu vuosina 2017 ja 2019. Kuvapankit ilmentävät lukiolaisten moninaisuutta hyvin, mutta eivät kiitettävästi.

Liitossa käytettyjä käsitteitä on viime aikoina erityisesti ulkoisessa viestinnässä avattu yleiskielisiksi. Työtä on kuitenkin tehtävä erityisesti brändistrategian jalkauttamisen kanssa työntekijöille sekä liitossa toimiville yksilöille.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Liiton vuorovaikutuksellinen viestintä tavoittaa kaikki Suomen lukiolaiset.	Edistetään lukiolaisten tietoisuutta siitä, keille tapahtumat ja toiminta ovat suunnattuja.

<p>Liiton viestinnässä näkyy lukiolaisten moninaisuus. Lukiolaiset kokevat samaistumista viestinnän sisältöihin.</p> <p>Liiton viestintä on esteetöntä, ja sisältö on helposti ymmärrettävää.</p>	<p>Liiton viestintä tunnistaa lukiolaisten moninaisuuden ja pyrkii ilmentämään sitä.</p> <p>Kehitetään liiton nettisivujen monikielisyyttä.</p> <p>Parannetaan viestinnän ja muiden materiaalien helppolukuisuutta ja esteettömyyttä, esimerkiksi tekstityksillä.</p> <p>Vältetään ulkoisessa viestinnässä lyhenteitä ja liittoslangia.</p>
---	---

TYÖSKENTELY LIITOSSA

Yleistä nykytilanteesta:

Sukupuolten välinen palkkatasa-arvo toteutuu liiton työntekijöiden keskuudessa tällä hetkellä täydellisesti. Työilmapiiri on lämmin ja kannustava, ja yleinen työhyvinvointi on hyvä. Liiton työntekijät ovat aktiivisesti mukana rakentamassa ja kehittämässä järjestökulttuuria. Liiton toimitilat eivät tällä hetkellä ole esteettömiä.

TAVOITE	TOIMENPIDE
<p>Liitossa työskenteleviä kohdellaan yhdenvertaisesti.</p> <p>Työyhteisö ei ole cis- eikä heteronormatiivinen.</p> <p>Työilmapiiri on hyvä ja kannustava, jossa jokainen saa olla oma itsensä.</p> <p>Jokainen liitolle työtä tekevä kokee olevansa osa työyhteisöä.</p> <p>Kohdatessaan häirintää tai kiusaamista työntekijä tietää, kenelle voi siitä kertoa.</p> <p>Liiton rekrytointiprosessit ovat hakijoille reiluja ja mielekkäitä.</p>	<p>Selvitetään mahdollisuutta edistää toimitilojen esteettömyyttä.</p> <p>Kaikki samanlaisissa tehtävissä työskentelevät saavat sukupuolesta riippumatta samaa palkkaa.</p> <p>Tehtävänimikkeissä ei esiinny sukupuoleen viittaavia liitteitä.</p> <p>Suoritetaan työhyvinvointikyselyitä ja kehitetään työympäristöä ja -yhteisöä tulosten mukaisesti.</p> <p>Nimetään toimihenkilöistä joka vuoden alussa kaksi häirintäyhdyshenkilöä, joihin kuka tahansa toimija tai toimihenkilö voi olla yhteydessä ympäri vuoden.</p>

	<p>Rekrytointien yhteydessä kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti koko prosessin läpi.</p> <p>Liiton työntekijöiden rekrytointi toteutetaan anonyymisti.</p>
--	---

LUOTTAMUSHENKILÖT JA LUKIOLAISTOIMIJAT

Yleistä nykytilanteesta:

Järjestön vapaaehtoistoimijat tuntevat työnsä arvokkaaksi ja näkevät sen tulokset. Työmäärän tasaisemman jakautumisen ja paremman delegoinnin suhteen on kuitenkin vielä tehtävää, sillä on vaarana, että vapaaehtoistoimijat kokevat taakkansa liian suureksi eivätkä koe avun pyytämistä tarpeeksi helpoksi.

Eri elinten jäsenet tuntevat saavansa tasa-arvoista kohtelua luottamustehtävässään tai muuna osana toimintaa, mutta yhdenvertaista kohtelua on nostettava ja vahvistettava jatkuvasti.

Ilmapiiri luottamushenkilöiden ja järjestön kaikkien toimijoiden kesken on hyvä ja syrjintää ei juuri esiinny. Hyvän ja kaikkia kunnioittavan toimintakulttuurin luominen ja ylläpitäminen on jokaisen toimijan vastuulla, ja sitä vastaan toimiminen tulee tunnistaa heti ja siihen tulee puuttua.

TAVOITE	TOIMENPIDE
<p>Liitossa toimiminen on esteetöntä.</p> <p>Jokainen luottamushenkilö ja lukiolaistoimija voi liitossa hyvin ja toimiminen on mielekästä eikä syrjintää tapahdu.</p> <p>Luottamushenkilöt osaavat toimia ja viestiä kriisi- ja ongelmatilanteissa tilanteen vaatimalla tavalla.</p>	<p>Ketään ei syrjitä, ahdistella tai kiusata toiminnassa ja kyseisiin toimiin reagoidaan välittömästi asian vaatimalla vakavuudella.</p> <p>Kaikesta liiton toiminnasta on mahdollista antaa anonyymisti palautetta ympäri vuoden.</p> <p>Ketään ei pakoteta osallistumaan epämiellyttäviin tilanteisiin tai tapahtumiin vastoin tahtoaan.</p>

<p>Luottamustehtäviin hakeutumista ja valituksi tulemista koskevia oletuksia tai ennakkoluuloja ei ole.</p> <p>Jokaisen tekemä työ on yhtä arvokasta.</p> <p>Kohdatessaan häirintää tai kiusaamista luottamushenkilö tietää, kenelle voi siitä kertoa.</p> <p>Toimintaan on mahdollista lähteä mukaan läpi vuoden.</p>	<p>Kriisi- ja ongelmatilanteiden viestinnästä tehdään pakollinen osa jokaisen luottamustoimijan koulutusta niin liitossa kuin piireissä.</p> <p>Edistetään yhdenvertaista ja tasa-arvoista toimintakulttuuria sekä puretaan esteitä ja ennakkoluuloja ja ehkäistään niiden syntymistä.</p> <p>Kaikkien toimijoiden antamaa työpanosta arvostetaan ja sen merkitys tunnustetaan.</p> <p>Liittohallituksessa on ympäri vuoden kaksi häirintäyhdyshenkilöä, joihin kuka tahansa toimija voi olla yhteydessä. Häirintäyhdyshenkilöt koulutetaan tehtävään.</p> <p>Tarjotaan mahdollisuuksia lähteä mukaan läpi vuoden, vaikka luottamushenkilöt valitaan vain kerran vuodessa.</p>
--	--